



Vlaanderen
is zorg

CORONACRISIS – HISTORIEK MAATREGELEN WOONZORGCENTRA

INHOUD

1	Historiek maatregelen WZC.....	3
	▪ 27 februari – Nieuwsbrief met preventieve maatregelen	3
	▪ 6 maart – ‘Beleid over het nieuwe coronavirus COVID-19 in woonzorgcentra’	3
	▪ 10 maart – ‘Maatregelen COVID-19 en vermoeden COVID-19 in woonzorgcentra’	3
	▪ 11 maart – update bezoekersverbod	4
	▪ 13 maart - Update opnamestop	4
	▪ 16 maart - Verduidelijkingen	4
	▪ 23 maart - Verduidelijkingen bij kamerisolatie	4
	▪ 31 maart – Aanvulling cohorte-zorg	5
	▪ 10 april – Palliative zorg, crisismanagers en communicatie	5
	▪ 19 april – Teststrategie en maskers	5
	▪ 28 april – Algemeen maskerdracht	5
	▪ 7 mei – Aparte richtlijn over versoepeling bezoek	6
	▪ 14 mei – Bezoek	6
	▪ 29 mei – Doorstart	6
	▪ 24 juni – Huidige maatregelen, naar een normale werking	6
	▪ 9 juli: update draaiboeken – vaste verzendfrequentie	6
2	In detail - Historiek van maatregelen over dragen van maskers bij zorgpersoneel	7
3	In detail: Historiek van maatregelen over dragen van maskers bij ander personeel: wanneer welke maatregel opgelegd.....	8
4	In detail – historiek van maatregelen over testen.....	10

1 HISTORIEK MAATREGELEN WZC

27 FEBRUARI – NIEUWSBRIEF MET PREVENTIEVE MAATREGELEN

Op 27 februari werd een eerste communicatie met informatie over COVID-19 naar de woonzorgcentra gestuurd. Voornamelijk preventieve maatregelen.

- Algemene voorzorgsmaatregelen.
- Ziek personeel en zieke bezoekers weren uit het woonzorgcentrum.
- Personeel goed opleiden over infectiepreventie.
- Voldoende materiaal voorzien voor infectiepreventie.
- Verwijzing naar het bestaande werkinstrument infectiepreventie.

[Link website Zorg en Gezondheid](#)

6 MAART – ‘BELEID OVER HET NIEUWE CORONAVIRUS COVID-19 IN WOONZORGCENTRA’

- Het virus en de symptomen van COVID-19.
- Algemene richtlijnen en voorzorgsmaatregelen.
- Testen volgens de gevalsdefinitie van Sciensano (tot max. 5 bewoners).
- Extra maatregelen bij een bewoner met (verdenking op) COVID-19.
- Extra maatregelen bij een (mogelijke) uitbraak met Covid-19.

[Link website Zorg en Gezondheid](#)

10 MAART – ‘MAATREGELEN COVID-19 EN VERMOEDEN COVID-19 IN WOONZORGCENTRA’

- Gemeenschappelijke ruimtes sluiten.
- Stopzetten gemeenschappelijke activiteiten.
- Bezoekuren beperken.
- Outbreak-managementteam samengeroepen.
- Outbreakplan opmaken.
- Persoonlijke beschermingsmiddelen dragen.
- Zorgen dat voldoende materiaal voorhanden is, zoals mondmaskers, alcoholgel, handschoenen, etc.
- Beperken fysiek contact tussen bezoek en bewoners.

- Medewerkers die nauw, onbeschermd contact hadden met een COVID-19 patiënt moeten 14 dagen thuisblijven.

Daarnaast 9 bladzijden aan extra maatregelen voor WZC met mogelijk besmette bewoners en een uitbraak.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

11 MAART – UPDATE BEZOEKERSVERBOD

- Ingang bezoekersverbod in alle WZC.
- Voor testing werd verwezen naar de indicaties om te testen van Sciensano. De wijzigingen gebeurden toen frequent door de wijzigingen in de epidemiologie en de testcapaciteit van de labo's.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

13 MAART - UPDATE OPNAMESTOP

Hierin stond onder meer:

- opnamestop;
- afgeefmomenten omtrent was en persoonlijke middelen.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

16 MAART - VERDUIDELIJKINGEN

Hier werden vooral een aantal verduidelijkingen aangebracht ten opzichte van de vorige maatregelen.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

23 MAART - VERDUIDELIJKINGEN BIJ KAMERISOLATIE

- Aandacht voor sociale deprivatie.
- Verduidelijkingen bij kamerisolatie.
- Instructies bij overlijden.
- instructies registratie.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

31 MAART – AANVULLING COHORTE-ZORG

- Uitzonderingen op opnamestop.
- Mogelijkheid tot weigering (her)opname vanuit het ziekenhuis, indien er geen PBM aanwezig is in het WZC of ziekenhuis levert geen PBM mee af.
- Ziekenhuizen mogen een flowchart of fraility score niet misbruiken om opnames te weigeren.
- Aandacht voor het psychosociaal welzijn van medewerkers en leidinggevendenden.
- Verbod op kamerisolatie voor niet-COVID-bewoners.
- Richtlijnen met betrekking tot cohorde-zorg.
- Richtlijnen rond stoffen maskers.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

10 APRIL – PALLIATIVE ZORG, CRISISMANAGERS EN COMMUNICATIE

- Crisismanagers
- Afvalverwerking
- Verdere uitwerking cohorde-zorg
- Maatregelen voor palliatieve zorg en afscheid
- Communicatie

19 APRIL – TESTSTRATEGIE EN MASKERS

- Teststrategie en beleid bij testresultaten.
- Chirurgische maskers voor al het zorgpersoneel als de voorraad het toelaat.
- Verdere uitwerking cohorteren.
- Bevraging zuurstof.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

28 APRIL – ALGEMEEN MASKERDRACHT

- Chirurgisch masker veralgemeend voor alle interne en externe medewerkers.
- Update teststrategie en beleid bij testresultaten.
- Toevoeging de ZorgSamen.
- Apart draaiboek cohorteren.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

7 MEI – APARTE RICHTLIJN OVER VERSOEPELING BEZOEK

- Met ethisch kompas opgesteld door de Taksforce.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

14 MEI – BEZOEK

- Bezoek vanaf 18 mei.
- Testen: uitbreiding gevalsdefinitie Sciensano en einde testronde.
- Richtlijnen rond kine, kapper en contactberoepen.
- Contactonderzoek.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

29 MEI – DOORSTART

- Einde opnamestop.
- Update teststrategie: snel en gericht testen.

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

24 JUNI – HUIDIGE MAATREGELEN, NAAR EEN NORMALE WERKING

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

9 JULI: UPDATE DRAAIBOEKEN – VASTE VERZENDFREQUENTIE

[Link website Zorg en Gezondheid.](#)

2 IN DETAIL - HISTORIEK VAN MAATREGELEN OVER DRAGEN VAN MASKERS BIJ ZORGPERSONEEL

Datum publicatie en verzending naar de WZC	Richtlijnen rond maskergebruik zorgpersoneel
6/3/2020	Chirurgisch MNM bij verzorging (mogelijke) COVID19 bewoner
10/3/2020	Chirurgisch MNM bij verzorging (mogelijke) COVID19 bewoner + vermelding: Langer gebruik van chirurgische mondneusmaskers en FFP1 / FFP2 maskers: hoewel deze maskers normaal gezien voor eenmalig gebruik zijn, mogen ze omwille van de schaarste, langer gebruikt worden voor een periode van acht uren, onder voorwaarden.
11/3/2020	Idem als 10/3/2020
13/3/2020	Idem als 10 en 11/3/2020
16/3/2020	Idem als 10,11 en 13/3/2020
23/3/2020	Chirurgisch MNM bij verzorging (mogelijke) COVID19 bewoner + vermelding: Langer gebruik van chirurgische mondneusmaskers en FFP1 / FFP2 maskers: hoewel deze maskers normaal gezien voor eenmalig gebruik zijn, mogen ze omwille van de schaarste, langer gebruikt worden voor een periode van acht uren, onder voorwaarden. Verzorging niet(mogelijke) COVID19: - Zorgverleners zonder luchtwegklachten én zonder koorts dragen alleen persoonlijke beschermingsmiddelen zoals handschoenen/beschermerschort/spatbril/masker als er kans is op contact met respiratoire secreties en andere lichaamsvloeistoffen. Heb hier, zeker door de schaarste aan beschermingsmateriaal, aandacht voor, en spreek medewerkers aan die zich hier niet aan houden. - Zorgverleners met milde luchtwegklachten zonder koorts, dragen altijd een chirurgisch mondneusmasker en besteden extra aandacht aan hygiënische maatregelen. - Zorgverleners die luchtwegklachten én koorts hebben, contacteren hun huisarts. Een test voor de diagnose van COVID-19 wordt afgenomen
31/3/2020	Idem als 23/3/2020
10/4/2020	Idem als 23/3/2020
19/4/2020	- Indien de voorraad maskers het toelaat, draagt alle zorgpersoneel een chirurgisch mondneusmasker (ook los van de kans op contact met secreties): één masker per shift (tijdens de shift wel vervangen bij zichtbare bevuiling).

	- Bij onvoldoende voorraad chirurgische mondneusmaskers kunnen zorgverleners zonder luchtwegklachten, die niet instaan voor de zorg van (mogelijke) COVID-19 bewoners, comfortmaskers (van papier) of een masker van textiel dragen om de bewoners te beschermen omdat de zorgverlener besmet kan zijn zonder symptomen te vertonen. - Aanvulling FFP2 maskers: bij aerosolgenererende procedures (zelden in WZC)
28/4/2020	Om overdracht van het SARS-CoV-2 virus door druppels te vermijden, dragen alle interne en externe medewerkers van het woonzorgcentrum, alle geregistreerde vrijwilligers en alle geregistreerde bezoekers, uit voorzorg, steeds een chirurgisch mondneusmasker. De Vlaamse Taskforce COVID-19 Zorg heeft dit beslist op 24 april 2020.
14/5/2020	Idem als 28/4/2020
29/5/2020	Idem als 28/4/2020
24/6/2020	Idem als 28/4/2020 plus herziening advies HGR: In tegenstelling tot een eerder advies van de Hoge Gezondheidsraad mag een chirurgisch mondneusmasker niet rond de hals gedragen worden.

3 IN DETAIL: HISTORIEK VAN MAATREGELEN OVER DRAGEN VAN MASKERS BIJ ANDER PERSONEEL: WANNEER WELKE MAATREGEL OPGELEGD

Datum publicatie en verzending naar de WZC	Richtlijnen rond maskergebruik niet-zorgpersoneel
6/3/2020	Ook niet-zorgpersoneel zoals poetspersoneel dat kamer van (mogelijke) COVID19 bewoner betreedt draagt chirurgisch MNM.
10/3/2020	Ook niet-zorgpersoneel zoals poetspersoneel dat kamer van (mogelijke) COVID19 bewoner betreedt draagt chirurgisch MNM + vermelding: Er moet verboden worden dat medewerkers die niet betrokken zijn bij de verzorging van bewoners, routinematig maskers dragen (bijvoorbeeld administratief personeel, technisch personeel, personeel van de onthaalbalie, enz.). Langer gebruik van chirurgische mondneusmaskers en FFP1 / FFP2 maskers: hoewel deze maskers normaal gezien voor eenmalig gebruik zijn, mogen ze omwille van de schaarste, langer gebruikt worden voor een periode van acht uren, onder voorwaarden.
11/3/2020	Idem als 10/3/2020
13/3/2020	Idem als 10 en 11/3/2020

4 IN DETAIL – HISTORIEK VAN MAATREGELEN OVER TESTEN

Datum publicatie en verzending naar de WZC	Richtlijnen rond testen (basis = testindicaties Sciensano, nadien ook surplus federale testkits)
6/3/2020	De indicaties om te testen: Sciensano. <i>Samengevatte testindicaties Sciensano procedure 6/3/20:</i> <i>Koorts + klinische symptomen luchtweginfectie EN reisgeschiedenis (China, Zuid-Korea, Iran, regio's in Noord-Italië)</i> <i>OF</i> <i>ernstige acute LWinfectie / longontsteking die ziekenhuisopname vereist zonder aanwijzingen van bacteriële infectie.</i> Eénmaal er meer dan twee bekende COVID-19 gevallen in het woonzorgcentrum zijn vastgesteld, is het weinig zinvol om meer dan vijf bewoners te testen. Dan gaat men er van uit dat al de bewoners, die symptomen vertonen die compatibel zijn met Covid-19, ook besmet zijn. Bovendien is de testcapaciteit van de labo's beperkt.
10/3/2020	De indicaties om te testen: Sciensano. <i>Reisgeschiedenis valt weg uit gevalsdefinitie omdat in België ook circulatie is van het virus.</i> <i>- Elke persoon waarvan de klinische toestand een opname vereist EN waarbij de clinicus een vermoeden van COVID-19 heeft</i> <i>-Elk lid van het zorgpersoneel die de definitie van een mogelijk geval vervult.</i> <i>Een mogelijk geval van COVID-19 is elke persoon met een acute infectie van de bovenste of onderste luchtwegen • die nieuw verschijnen of • die verslechteren, indien de patiënt chronische respiratoire symptomen vertoont</i> Eénmaal er bij meer dan twee gekende COVID-19 bewoners in het woonzorgcentrum zijn vastgesteld, is het weinig zinvol om meer dan vijf bewoners te testen. Dan gaan we ervan uit dat al de bewoners én personeelsleden, die symptomen vertonen die compatibel zijn met COVID-19, ook besmet zijn.
11/3/2020	Idem als 10/3/2020
13/3/2020	De indicaties om te testen, Sciensano. <i>- Elke persoon waarvan de klinische toestand een opname vereist EN waarbij de clinicus een vermoeden van COVID-19 heeft</i>

	een negatief resultaat ook mogelijk is bij een persoon die al besmet is maar nog in de incubatieperiode zit. Zie ook punt 6.1.3. Rond 12 mei zijn quasi alle WZC getest (personeelsleden en bewoners) met de federale testkits. Bij een uitbraak kunnen WZC testmateriaal aanvragen voor (een deel van) het WZC.
29/5/2020	Sciensano: de versie van 27 mei 2020 bevat (bovenop de testindicaties met PCR zoals hierboven beschreven bij 14/5/2020) een <i>beperkt aantal aanvullende indicaties voor afnemen van een serologische test</i> alsook de nodige randbemerkingen bij de interpretatie van het resultaat. Nieuwe bewoners worden door de Taskforce Zorg Covid19 geïnterpreteerd als 'nieuw' én 'opnieuw' (<i>heropname</i>). Er wordt enkel van een heropname gesproken na langdurige afwezigheid, niet voor korte afwezigheden of na ziekenhuisopname. Federale testkits: collectieve testing voor alle sectoren afgerond; testkits kunnen ingezet worden voor acute uitbraken, de verantwoordelijke arts (CRA) kan al vanaf 1 positieve bewoner of medewerker beslissen tot het testen van andere bewoners/medewerkers.
24/6/2020	Sciensano: Idem testindicaties als 29/5/2020 plus ook testen van <i>alle hoogrisicocontacten</i> (niet meer alleen wie beroepshalve in contact staat met mensen die het risico lopen een ernstige vorm van de ziekte te ontwikkelen)